

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. vasario 10 d. Nr. 21RE-
(AG-4/01-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo V. A. skundą Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas V. A. (toliau – ir pareiškėjas) skunde Komisijos prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir atsakovė, Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus (toliau – Skyrius) 2024 m. gruodžio 6 d. sprendimą Nr. STS-6473 (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Paaiškino, kad nesutinka su Sprendimu dėl neteisingai pritaikyto asmens bazinio dalyvumo lygmens vertinimo (lygmens balas 40), kai dalyvumo lygis yra 15 proc. Individualios pagalbos poreikio klausimyno balų suma 76, o pritaikytas koeficientas 1, kai turėtų būti 0,8. Šiuo atveju, pareiškėjo teigimu, kartojasi ta pati situacija, kaip 2021 m., kai pareiškėjas turėjo kreiptis į Ginčų komisiją prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Pareiškėjas nesupranta, kaip galima tokiu sprendimu bloginti padėtį (b. l. 1-2).

Agentūra prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjo individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis (toliau – Kompensacijos poreikis) buvo vertinamas 2024 m. spalio 9 d. – lapkričio 6 d. Agentūros Vilniaus II teritoriniame (toliau – teritorinis skyrius), kuris asmeniui nustatė ketvirto lygio Kompensacijos poreikį nuo 2024 m. spalio 4 d. neterminuotai. Nesutikdamas su teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio Kompensacijos poreikio vertinimo. Agentūros Skyrius Sprendimu nusprendė nekeisti Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo. Kompensacijos poreikio vertinimas atliktas dėl 2024 m. spalio 4 d. UAB Saulės šeimos medicinos centro siuntime į Agentūrą (toliau – siuntimas į Agentūrą) nurodytų diagnozių pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – TLK-10-AM).

Dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) Agentūra vadovavosi Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (toliau – Aprašas) 1 priedo „Bazinio funkcionavimo lygmens

nustatymo kriterijų sąrašas“ (toliau – Kriterijų sąrašas) 37 punktu ir nustatė 40 balų bazinio funkcionavimo lygmenį, nes, remiantis turimais duomenimis, asmens kojų raumenų jėga 3–4 balai po (*duomenys neskelbtini*). Patvirtinta 2024 m. rugsėjo 18 d. ortopedo traumatologo konsultacijoje ir siuntime į Agentūrą. Dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo yra nustatytas mažiausias galimas bazinis funkcionavimo lygmuo. Mažesnė bazinio funkcionavimo lygmens vertė nenustatyta, nes siuntime į Agentūrą ir su juo pateiktuose dokumentuose nurodytų ligų sunkumo laipsnis ir jų sukelti funkciniai sutrikimai neatitinka Kriterijų sąrašo: dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) - 6 punkto (kaip prieš du metus), nes asmens būklė stabili, savijauta patenkinama, nedidžio IV funkcinės klasės širdies nepakankamumas (2024 m. spalio 15 d. kardiologo konsultacijoje nurodyta (*duomenys neskelbtini*), t. y. Kriterijų sąrašo 6 punkto apibrėžties neatitinka pilna apimtimi, nes minėtoje konsultacijoje kardiologas nurodė ribinę/tarpinę (*duomenys neskelbtini*)), nenustatyta ligos progresavimas adekvataus gydymo fone, nėra duomenų, kad gydymas būtų neveiksmingas. Patvirtinta 2024 m. spalio 15 d. kardiologo konsultacijos duomenimis. Dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) – 30 punkto, nes pareiškėjas vyresnis nei 18 m. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, asmeniui nustatytas bazinis funkcionavimo lygmuo – 40 balų.

Agentūros Kauno I teritorinio skyriaus užpildyto individualios pagalbos kompensacijos poreikio klausimyno balų suma yra 76. Vadovaujantis Aprašo 29.4 papunkčiu, kai klausimyno balų suma yra 51–97 balai, ji prilyginama koeficientui 1. Pritaikius minėtą asmens savarankiškumo koeficientą nustatyta 40 balų suma (40 balų x 1).

Pareiškėjui buvo nustatytas slaugos II lygio poreikis iki 2024 m. spalio 3 d. Pareiškėjo prašymas nustatyti kompensacijos poreikį Agentūroje gautas 2024 m. spalio 9 d. Atsižvelgiant į pareiškėjui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, jų trukmę, įvertinus, kad neprognozuojamas asmens sveikatos būklės, savarankiškumo kasdienėje veikloje pasikeitimas ir (ar) asmens sveikatos sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio, kompensacijos poreikis nustatytas nuo 2024 m. spalio 4 d. neterminuotai.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, kad neteisingai pritaikytas asmens bazinio funkcionavimo lygmens vertinimo balas 40, kai dalyvumo lygis yra 15 procentų. Šis pareiškėjo argumentas vertintinas kritiškai, nes, vadovaujantis Aprašo 16 punktu, kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį (Tvarkos aprašo 1 priedas, Kriterijų sąrašas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – Klausimynas). Tuo tarpu dalyvumo lygis nustatomas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179, jo priedais. Kompensacijos poreikio lygio vertė nėra susijusi ir nekoreliuoja su asmeniui nustatytu dalyvumo lygio procento dydžiu.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, kad Klausimyno balų suma 76 balai, o pritaikytas koeficientas 1, kai turėtų būti 0,8. Šis pareiškėjo argumentas vertintinas kritiškai, nes, vadovaujantis Aprašo 29.4 papunkčiu, kai klausimyno balų suma yra 51–97 balai, ji prilyginama koeficientui 1.

Atsakovo vertinimu, nėra pagrindo panaikinti Sprendimo, kadangi šis sprendimas yra pagrįstas ir motyvuotas, remiasi vertinimo metu galiojusiais teisės aktais, aiškiai ir motyvuotai nurodo taikytas diagnozes pagal TLK-10-AM kodus, medicininius dokumentus bei juose esančius duomenis, kuriais remiantis priimtas sprendimas. Pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu sveikatos būklės vertinimu, ir teigdamas tai, kad jam netinkamai nustatytas individualios pagalbos kompensacijos poreikis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentas, kad jam netinkamai buvo nustatytas kompensacijos poreikis nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmetinas (b. l. 18-23).

Skundas tenkintinas

Remiantis byloje esančia medžiaga, nustatyta, kad pareiškėjas 2024 m. spalio 8 d. Agentūrai pateikė Prašymą nustatyti individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikius (b. l. 24-25).

Agentūros teritorinis skyrius 2024 m. lapkričio 6 d. sprendimu Nr. STS-10414 nusprendė pareiškėjui nustatyti IV lygio Kompensacijos poreikį nuo 2024 m. spalio 4 d. neterminuotai. Vertinant bazinio funkcionavimo lygmenį, taikyta pagrindinė diagnozė (kuri numato mažiausią skaitinę vertę balais ir daro didžiausią įtaką) (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti Kriterijų sąrašo 37 punktą Netaikytos diagnozės, neatitinkančios Kriterijų sąrašo kriterijų: (*duomenys neskelbtini*). Bazinio funkcionavimo lygmens balas: 40. Klausimyno balų suma – 76, todėl taikytinas koeficientas 1 (Aprašo 29.4 papunktis) (b. l. 40-42).

Pareiškėjas Agentūrai pateikė 2024 m. lapkričio 8 d. skundą, kuriame nurodė nesutinkantis su Agentūros teritorinio skyriaus 2024 m. lapkričio 6 d. sprendimais Nr. STS-10413 (lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio) ir Nr. STS-10414 (individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio). Pareiškėjas prašė peržiūrėti šiuos sprendimus, nes su jais nesutinka (b. l. 52-53).

Agentūros Skyrius Sprendime nurodė priėmęs nagrinėti pareiškėjo skundą ir atlikęs pakartotinį Kompensacijos poreikio vertinimą. Siuntime kompensacijos poreikiui nustatyti nurodytos diagnozės: (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Vertinant bazinio funkcionavimo lygmenį, taikyta pagrindinė diagnozė (kuri numato mažiausią skaitinę vertę balais ir daro didžiausią įtaką) (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti Kriterijų sąrašo 37 punktą, nes dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*). Patvirtinta 2024 m. rugsėjo 18 d. ortopedo traumatologo konsultacijoje ir 2024 m. spalio 4 d. šeimos gydytojo konsultacijoje siuntime. Kompensacijos poreikis pagal Kriterijų sąrašo 6 punktą, kaip prieš du metus, nenustatytas, nes asmens būklė stabili, savijauta patenkinama, nediatnozuotas IV funkcinės klasės širdies nepakankamumas, nenustatytas ligos progresavimas adekvataus gydymo fone, nėra duomenų, kad gydymas būtų neveiksmingas. Patvirtinta 2024 m. spalio 15 d. kardiologo konsultacijoje. Vertinant bazinio funkcionavimo lygmenį kompensacijos poreikiui nustatyti, netaikytos diagnozės, neatitinkančios Kriterijų sąrašo kriterijų: (*duomenys neskelbtini*) Bazinio funkcionavimo lygmens balas: 40. Klausimyno balų suma – 76, todėl taikytinas koeficientas 1 (Aprašo 29.4 papunktis). Vadovaujantis Aprašo 33.4 papunkčiu, nustatytas IV lygio Kompensacijos poreikis nuo 2024 m. spalio 4 d. neterminuotai; nuspręsta nekeisti Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo Nr. STS-10414. Sprendimas priimtas 2024 m. gruodžio 6 d. individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių vertinimo akto Nr. 5023 pagrindu (b. l. 54-57).

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Agentūros Skyriaus Sprendimo teisėtumo.

Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas) paskirtis - užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualiųjų pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje.

Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Agentūra ir (ar) jos struktūriniai padaliniai, dalyvaudami formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (15 straipsnio 1 dalies 1 punktas), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia (15 straipsnio 1 dalies 6 punktas), įskaitant ir dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio ir jo termino (15 straipsnio 1 dalies 6 punkto e papunktis).

Pagal Įstatymo 20 straipsnio 1 dalį, asmeniui, kuriam dėl riboto savarankiškumo reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga, gali būti nustatomas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis. Gali būti nustatomi tokie individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio lygiai: 1) pirmas lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo yra visiškai nesavarankiškas, negeba orientuotis ir (ar) judėti, ir jam reikalinga nuolatinė kito asmens pagalba ir (ar) slauga; 2) antras lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi didelių savarankiškumo, galimybės orientuotis ir (ar) judėti sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga nuo 6 iki 10 valandų per parą; 3) trečias lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi vidutinių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba nuo 4 iki 6 valandų per parą; 4) ketvirtas lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi nedidelių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba ne ilgiau kaip 4 valandas per parą (20 straipsnio 2 dalis).

Pagal Įstatymo 20 straipsnio 5 dalį individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru. Taigi šie kriterijai ir tvarka yra patvirtinti aukščiau įvardintame Apraše, kuris reglamentuoja dokumentų, reikalingų individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikiui nustatyti, parengimo ir pateikimo Agentūrai tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas kompensacijos poreikis (1 punktas).

Aprašo (akto redakcija, galiojusi nuo 2024 m. liepos 4 d. iki 2024 m. gruodžio 7 d.) 8 punkte įtvirtinta, kad asmenį gydantis gydytojas, siųsdamas asmenį į Agentūrą kompensacijos poreikiui nustatyti, įsitikinęs, kad asmens sveikatos būklė atitinka bent vieną iš kriterijų, nurodytų Kriterijų sąrašė (1 priedas), Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) pateikia klinikinius elektroninius dokumentus E003 „Stacionaro epikrizė“ ar E025 „Ambulatorinio apsilankymo aprašymas“ ir E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“ (toliau – klinikiniai elektroniniai dokumentai) arba pildo nustatytos formos siuntimą į Agentūrą, kuriuose nurodo diagnozę (-es), dėl kurios (-ių) asmuo siunčiamas, asmeniui taikytą gydymą ir (ar) panaudotas medicinos priemonės.

Vadovaujantis Aprašo 16 punktu, kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiškai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį (Aprašo 1 priedas - Kriterijų sąrašas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (Aprašo 3 priedas).

Agentūra, nustatydamą bazinio funkcionavimo lygmenį, vertina, ar asmens sveikatos būklė atitinka bent vieną iš kriterijų, nurodytą Kriterijų sąrašė. Jeigu asmens sveikatos būklė atitinka daugiau nei vieną bazinį funkcionavimo lygmens kriterijų, nurodytą Kriterijų sąrašė, vertinama pagal tą kriterijų, kuris numato mažesnę balų skaitinę vertę (Aprašo 27 punktas).

Pagal Aprašo 18.3 papunktį, Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas kompensacijos poreikį, vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą, ir mediciniuose dokumentuose ir, vertinant asmeniui individualios pagalbos kompensacijos poreikį, nustato asmens bazinį funkcionavimo lygmenį (pildomas Kompensacijų poreikio vertinimo aktas).

Sisteminė aukščiau aptartų teisės aktų analizė leidžia daryti išvadą, kad kompensacijos poreikio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais. Individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimyną.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju – Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę.

Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų ir tvarkos aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013).

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Agentūros skundžiamo sprendimo teisėtumo, Komisija vertina, ar pareiškėjo kompensacijos poreikis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar surinkti įrodymai pagrindžia bazinio funkcionavimo lygmens įvertinimą (40 balų), ar bazinio funkcionavimo lygmuo buvo tinkamai įvertintas, atsižvelgiant į visas jam įtaką darančias ligas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjo skunde Agentūros direktoriui nurodytas aplinkybes, ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, ar atitinka individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis.

VAĮ 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-212/2012). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo

administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022 ir kt.).

Komisija šioje byloje vertins, ar Agentūros Skyrius, priimdamas skundžiamą Sprendimą, veikė pagal teisinį reglamentavimą, ar laikėsi visų vertinimui aktualių procedūrų, ar Sprendimą priėmė išsamiai ir visapusiškai įvertinęs visas Sprendimo priėmimui reikšmės turėjusias aplinkybes.

Vadovaujantis Aprašo 16 punktu, individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant asmens bazinį funkcionavimo lygmenį ir individualios pagalbos poreikį. Nustatant individualios pagalbos kompensacijos poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Kompensacijų poreikio vertinimo aktas. Bazinio funkcionavimo lygmuo vertinamas pagal Aprašo 1 priede išdėstytą Kriterijų sąrašą.

Kaip matyti iš bylos duomenų, UAB Saulės šeimos medicinos centro 2024 m. spalio 4 d. siuntime į Agentūrą nurodytos pareiškėjo diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė – (*duomenys neskelbtini*), susijusios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 26-27).

Pagal Aprašo 27 punktą, Agentūra, nustatydamą bazinio funkcionavimo lygmenį, vertina, ar asmens sveikatos būklė atitinka bent vieną iš kriterijų, nurodytą Kriterijų sąrašė. Jeigu asmens sveikatos būklė atitinka daugiau nei vieną bazinio funkcionavimo lygmens kriterijų, nurodytą Kriterijų sąrašė, vertinama pagal tą kriterijų, kuris numato mažesnę balų skaitinę vertę (Aprašo 27 punktas).

Iš bylos duomenų matyti, kad tiek Agentūros teritorinio skyriaus 2024 m. lapkričio 6 d. sprendime, tiek skundžiamajame Sprendime pagrindinėmis diagnozėmis, atitinkamai laikytos (*duomenys neskelbtini*) (teritorinio skyriaus pasirinkimas) ir (*duomenys neskelbtini*) (Skyriaus pasirinkimas) diagnozės, kurios priskirtos Kriterijų sąrašo 37 punktui, pagal kurį skiriama 40 balų. Tuo tarpu siuntime į Agentūrą pagrindine diagnoze nurodyta (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 26-27).

Pažymėtina, kad Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) Sprendimų kontrolės skyrius 2021 m. kovo 24 d. (*Komisijos pastaba: vietoje 2021 m. turėtų būti 2022 m.*) sprendime Nr. SS-884 nurodė, jog, vykdydamas Ginčų komisijos sprendimą, dėl pareiškėjo diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų taiko kriterijų 9 punktą, nes asmeniui nustatyta būklė po (*duomenys neskelbtini*). Minėta nuostata taikoma, kai asmeniui diagnozuojamas lėtinis, progresuojantis, nepasiduodantis optimaliam gydymui IV funkcinės klasės širdies nepakankamumas pagal NYHA; pagal šį punktą bazinis funkcionavimo lygmuo yra 20 balų. Tarnybos Skyrius pareiškėjui nustatė antrojo lygio specialųjį nuolatinės slaugos poreikį nuo 2021 m. rugsėjo 27 d. iki 2022 m. rugsėjo 26 d. (b. l. 74-77). Tarnybos Kauno IV teritorinio skyriaus 2022 m. spalio 7 d. sprendimu Nr. STS-4334 pareiškėjui nustatytas (pratęstas) antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis nuo 2022 m. rugsėjo 27 d. iki 2024 m. spalio 3 d. Sprendime nurodyta, jog vadovautasi Aprašo 1 priedo 9 punktu bei remtasi siuntime į Tarnybą nurodytomis diagnozėmis: (*duomenys neskelbtini*), ir nustatytas 20 balų bazinis funkcionavimo lygis (b. l. 86-87).

Taigi, kaip matyti, Tarnybos Skyriaus bei vėliau teritorinio skyriaus sprendimais pareiškėjui nuo 2022 m. rugsėjo 27 d. iki 2024 m. spalio 3 d. specialusis nuolatinės slaugos poreikis buvo nustatytas, vadovaujantis Aprašo 1 priedo 9 punktu. Minėtam punktui buvo prilyginta pareiškėjo diagnozė - nustatyta būklė po (*duomenys neskelbtini*). Abiejų minėtų Tarnybos sprendimų priėmimo metu galiojusio Aprašo 1 priedo 9 punkte buvo nustatyta, jog 20 balų taikoma esant lėtiniam, progresuojančiam, nepasiduodančiam optimaliam gydymui IV funkcinės klasės širdies nepakankamumui pagal NYHA (pateikta kardiologo išvada).

Byloje nagrinėjamu atveju 2024 m. spalio 15 d. gydytojo kardiologo ambulatorinio apsilankymo aprašyme pareiškėjui nurodyta diagnozė (*duomenys neskelbtini*), nustatymo data 2022 m. spalio 26 d. „0“ (kitos ligos, pakartotinai diagnozuojamos šiais metais); stazinis širdies nepakankamumas NYHA f. kl. IV-III. Nagrinėjamam ginčui aktualios redakcijos Aprašo 1 priede

minėtas bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijus taip pat yra įtvirtintas (6 punktas) ir aprašymas likęs iš esmės nepasikeitęs – „lėtinis, progresuojantis, nepasiduodantis optimaliam gydymui IV funkcinės klasės širdies nepakankamumas pagal funkcinės klasės širdies nepakankamumą“. Nustačius atitikimą šiam kriterijui, skiriama 20 balų.

Kaip matyti, esant iš esmės tai pačiai diagnozei, su ta pačia pareiškėjui nustatyta (*duomenys neskelbtini*), Agentūra ją įvertino kitaip nei Tarnyba, o taip pat ir Ginčų komisija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kuri 2022 m. kovo 3 d. sprendime Nr. S-32 nurodė, jog pareiškėjui diagnozuota: pagrindinė diagnozė: (*duomenys neskelbtini*) (2014 m. lapkričio 12 d.), (*duomenys neskelbtini*), įvardyta kodu (*duomenys neskelbtini*), kitos diagnozės, įvardintos (*duomenys neskelbtini*). Ginčų komisija konstatavo, jog, vertinant pareiškėjo bazinio funkcionavimo lygį, taikytinas Aprašo 1 priedo 9 punktas (b. l. 4-8).

Remiantis nustatytomis aplinkybėmis, Komisija vertina, kad Sprendime nėra aiškiai argumentuota, kodėl Agentūra pagrindine diagnoze laikė kitą nei siuntime į Agentūrą nurodytą diagnozę, taip pat nėra aiškiai pagrįsta, kodėl, esant nustatytai tokiai pačiai diagnozei ((*duomenys neskelbtini*)) ir jos aprašymui, ankstesniais atvejais buvo pripažinta, jog minėta diagnozė, nepaisant, kad pareiškėjui nustatytas (*duomenys neskelbtini*), atitinka Aprašo 1 priedo kriterijų „Lėtinis, progresuojantis, nepasiduodantis optimaliam gydymui IV funkcinės klasės širdies nepakankamumas pagal funkcinės klasės širdies nepakankamumą“, kitu (byloje nagrinėjimu) atveju Agentūros pozicija pasikeitė ir ji jau laiko, jog Kompensacijos poreikis pagal šį kriterijų nebenustatytinas, nes, „asmens būklė stabili, savijauta patenkinama, nediagnozuotas IV funkcinės klasės širdies nepakankamumas, nenustatytas ligos progresavimas adekvataus gydymo fone, nėra duomenų, kad gydymas neveiksmingas“. Agentūra atsiliepime į skundą papildomai paaiškino, kad 2024 m. spalio 15 d. kardiologo konsultacijoje nurodytas stazinis širdies nepakankamumas pagal NYHA IV-III funkcinę klasę, t. y. Kriterijų sąrašo 6 punkto apibrėžties neatitinka pilna apimtimi, nes kardiologas nurodė ribinę/tarpinę (*duomenys neskelbtini*) stadiją. Tačiau, Komisija pastebi, kad ši ribinė/tarpinė IV-III (*duomenys neskelbtini*) stadija pareiškėjui buvo nustatyta ir ankstesniais metais, t. y. liko nepasikeitusi.

Apibendrinant išdėstytas aplinkybes, įvertinusi ginčijamo Sprendimo turinį, Komisija daro išvadą, kad Sprendimas savo turiniu pažeidžia VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą išsamumo principą bei VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų imperatyvus – iš Sprendimo turinio nėra aišku, kuo konkrečiai remiantis, pritaikytas Sprendime nurodytasis Aprašo Kriterijų sąrašo 37 punktas, nepašalintos abejonės dėl pareiškėjui ankstesniais sprendimais pagal tą pačią nustatytą būklę ((*duomenys neskelbtini*)) taikytu pareiškėjui palankesniu Kriterijų sąrašo punktu.

Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo 25 punkte pateikiamas baigtinis sąrašas, kada Klausimynas individualios pagalbos kompensacijos poreikiui nustatyti nepildomas: dėl asmens, gyvenančio užsienyje, individualios pagalbos kompensacijos poreikio nustatymo kreipiasi pensiją ar išmoką mokanti institucija, išskyrus atvejus, kai asmuo ar atstovas pateikia prašymą (nurodomas asmens, kurio individualios pagalbos kompensacijos poreikis vertinamas, vardas, pavardė ir gimimo data), kad klausimynas būtų pildomas, tokiu atveju klausimynas pildomas asmens ar atstovo prašyme nurodytu būdu (atvykus į Agentūrą arba elektroninių ryšių priemonėmis) (25.1. papunktis); asmens sveikatos būklė atitinka bent vieną kriterijų, nurodytą Specialių individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašė (3 priedas) (25.2.papunktis). Ir tik nuo 2024 m. gruodžio 7 d. Aprašas papildytas 25.3 papunkčiu, kuris nagrinėjamu atveju nėra taikytinas.

Aprašo 53 punkte įtvirtintas vienas iš pagrindų Agentūros direktoriaus įgaliotam valstybės tarnautojui atlikti pakartotinį – asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį kompensacijos poreikio vertinimą (53.1 papunktis) ir jis atliekamas Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (16-38 punktai).

Nagrinėjamu atveju, nei vieno iš Aprašo 25 punkte įvardinto atvejo nėra nustatyta (2024 m. gruodžio 6 d. vertinimo akto Nr. SP-5023 15 punkte nei vienas iš Aprašo 25 punkto papunkčių taip pat nėra pažymėtas (b. l. 59), todėl Klausimynas privalomai turėjo būti pildomas. Tačiau, kaip nustatyta byloje, atliekant pakartotinį vertinimą Agentūros Sprendimų kontrolės skyriuje,

Klausimynas nepagrįstai nebuvo pildomas. Klausimyno pildymas yra viena iš dalyvumo lygio nustatymo procedūrų ir Apraše yra nustatyta, jog vertinant individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikį, tuo atveju, jeigu individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis vertinamas kartu su dalyvumo ar neįgalumo lygiu, naudojamas dalyvumo ar neįgalumo lygio nustatymo metu užpildytas klausimynas. Tiek Agentūros teritorinio skyriaus, tiek Agentūros Skyriaus sprendimų priėmimo metu galiojusiuose teisės aktuose nenumatyta galimybė atsakovei vienašališkai nuspręsti nepildyti Klausimyno. Pakartotinio dalyvumo vertinimo metu iš naujo nepildžius Klausimyno, buvo pažeistos ir individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikio nustatymo procedūros.

Konstatavus, kad Sprendimas nėra aiškiai argumentuotas, jame neapertos, nenurodytos visos pareiškėjo skundo nagrinėjimui įtakos turėjusios aplinkybės, taip pat Sprendimas priimtas nesilaikant pagrindinių procedūrų, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, Komisija sprendžia, kad Sprendimas naikintinas, o Agentūra įpareigotina iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2024 m. lapkričio 8 d. pateiktą skundą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Byloje esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Bendrajame duomenų apsaugos reglamente (2016-04-27 Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB) nustatyta, kad asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje <...>, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo V. A. skundą tenkinti.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. gruodžio 6 d. sprendimą Nr. STS-6473 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“.

Įpareigoti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per 20 darbo dienų nuo šio sprendimo įsiteisėjimo dienos atlikti pakartotinį V. A. individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio vertinimą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas